

Nr 26.

Av herr **Falk**, *angående ändring i visst avseende av hälsovårdsstadgan.*

Enligt hälsovårdsstadgan har hälsovårdsnämnd att, i varje särskilt fall, avgöra till vilken åläggande om avhjälpande av bofällighet å bostad skall lämnas.

Då det är fråga om utarrenderade gårdar, har hälsovårdsnämnd härmed fått sig ålagt att pröva och döma i mellan jordägare och arrendator gällande civilrättsliga förhållanden, en befogenhet vartill, med hänsyn till de invecklade och svårbedömliga rättsförhållanden som råda i olika fall, nämnderna nästan undantagslöst sakna kompetens.

Under det senast förflutna året, då nämnderna i betydligt större utsträckning än tidigare ägnat sig åt bostadsfrågan, har också denna prövning vållat dem mycket besvär och obehag av part som ansett sig orättvist bedömd. I ena fallet klagar arrendatorn och i andra jordägaren, och det inträffar, att båda parterna anse sig icke vara skyldiga utföra ett visst arbete. Följden har blivit, att hälsovårdsnämnderna i det längsta underlåta att ingripa, då det gäller utarrenderade gårdar. Därigenom fördröjes upprustning av en mycket betydande del av de undermåliga, många gånger hälsovådliga bostäderna. På ett område, där det råder så olikartade och invecklade rättsförhållanden som mellan jordägare och arrendator, i synnerhet där allmänna arrendelagen äger tillämpning, är det givitvis omöjligt att i hälsovårdsstadgan föreskriva, vilken part som i ena eller andra fallet skall bekosta ett visst arbete. I allmänhet gäller, att gårdarna utarrenderas sådana de vid tillträdet befinnas, och arrendatorn är i regel ansvarig för underhåll av de byggnader som finnas, och för bedömandet av huruvida denna skyldighet fullgöres hålles som bekant syn. Dessa syneförrättningar ha icke till uppgift att utröna, om en bostad är lämplig eller uppfyller hälsovårdsstadgans minimikrav, utan endast att konstatera det skick vari byggnaden befinnes. Om den är fuktig, kan hållas uppvärmd, saknar trossbotten, skafferi, garderober m. m., frågar syne-nämnden icke efter, och följaktligen bli sådana arbeten icke upptagna i syn eller föremål för värdering, varför en arrendator icke har möjlighet eller laglig rätt att av jordägaren utfå ersättning för arbeten av här antytt slag som ej ingå i syn.

Att hälsovårdsnämnderna under sådana förhållanden ej gärna vilja ålägga en arrendator utföra och bekosta arbete, som ej ingår i syn och som faktiskt innebär en grundförbättring, är ej att förundra sig över, men när då nämnderna vända sig till jordägaren, svarar denne i regel, att gården är utarrenderad i det skick den är och att han ingen skyldighet har att vidtaga några förbättringar. Fall ha inträffat där jordägaren gjort gällande, »att på grund

av att gården är utarrenderad, äger jag ej tillträde till densamma och är därför urständsat att låta utföra arbetet».

Det är därför i hög grad önskvärt om nämnderna kunde befrias från den prövningsskyldighet, som nu åvilar dem i vissa fall, genom att i hälsovårdsstadgan intages en bestämmelse av innebörd, att hälsovårdsnämnd har att även i fråga om utarrenderad fastighet meddela jordägaren åläggande om botande av bofällighet å honom tillhörig bostad.

De krav på ersättning för sålunda nedlagda kostnader, som en jordägare vill göra gällande gentemot en arrendator, böra, i händelse av tvist, avgöras vid allmän domstol.

Genom en sådan ändring skulle hälsovårdsnämndernas arbete i hög grad underlättas och upprustningen av bostäderna betydligt påskyndas, och nämnderna bleve befriade från att vara domare i rättsförhållande mellan jordägare och arrendator.

Jag får därför föreslå, att riksdagen beslutar

att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om sådan ändring i hälsovårdsstadgan, att hälsovårdsnämnd må, även då fastighet är utarrenderad, meddela jordägaren åläggande om botande av bofällighet å bostad.

Stockholm den 17 januari 1938.

Karl Falk.
